

126566 - Taksitli Satışın Şer'î Kuralları

Soru

Taksitli satışta her iki tarafın haklarını ve aynı şekilde ardından toplumun haklarını, düzenini ve güvenliğini koruyan kurallar nelerdir?

Detaylı cevap

Süresi belli olan bir satış yapmak caizdir; Cenâb-ı Hakk'ın şu buyruğunun umumî olması sebebiyle: (Ey iman edenler! Belirlenmiş bir zamana kadar bir borç ilişkisi kurduğunuzda bunu yazın.) Bakara/282. Vade karşılığı değer artışında herhangi bir sakınca yoktur. Allah'ın salat ve selamı onun üzerine olsun, Peygamber'den gelen rivayetlere göre bunun caiz olduğu sabittir. Bunun delili (Resulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) Abdullah bin Amr bin el-As'a, bir ordu hazırlamasını emretmişti. O da Hz. Peygamber'in emri gereği, bir vadeye kad iki deve karşılığında bir deve satın aldı.). Bu işlemde şeriatın neyi gerektirdiğini bilmek gerekir ki iki taraf da haram sözleşmelere düşmesin. Şöyle ki bazıları sahip olmadıklarını satar, malı sattıktan sonra malı satın alır ve alıcıya teslim eder.

Bazıları da satın alırlarsa, satıcının dükkânında iken daha mal şer'î hükümlere göre onun malı olmadan satarlar. Bu iki husus da Peygamber Efendimiz'den (sallallahu aleyhi ve sellem) gelen rivayetten de anlaşılacağı gibi caiz değildir. Hâkim b. Hızâm, Hz Peygamberin (sallallahu aleyhi ve sellem) kendisine (Eline geçirmedığın şeyi sakın satma.)" buyurduğunu nakletmiştir. Aynı şekilde Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) 'Hem veresiye hem satış helâl olmaz. Yanında bulunmayan malın satışı yoktur.' Buyurmuştur. Aynı şekilde Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) ' Bir yiyecek maddesi satın alan kişi, onu tam olarak teslim alıncaya kadar (başkasına) satmasın.' Buyurmuştur. İbn Ömer (radiyallahü anhümâ)'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir: Biz Resûlullah (sallallahü aleyhi ve sellem) zamanında yiyecek maddesi satın alırdık. (O zaman) bize, malı satmadan önce satın aldığımız yerden başka bir yere nakletmemizi emreden birisi gönderilirdi.' (Müslimden rivayet edilmiştir.)

Rasûlullah'ın (sallallahü aleyhi ve sellem); 'Tüccarlar evlerine götürmedikçe malların satın alındıkları yerde satılmalarını nehyetti.' nakledilmiştir.

Bu hadislerden ve anlamlarından hakikati arayanlar için apaçık ortaya çıkmaktadır ki: Müslümanın, elinde olmayan bir malı satıp da gidip satın alması caiz değildir. Bilakis satın alıp mülküne geçene kadar satışını geciktirmesi gerekir. Aynı şekilde birçok kişinin yaptığı satışların malları alıcının mülkiyetine geçirmeden önce satıcının yerinde iken yapması, Resûlullah'ın (sallallahü aleyhi ve sellem) sünnetine aykırı olduğu için caiz olmadığı da açıktır. Çünkü bu, işlemlerin manipüle edilmesine ve saf Şeriat'a uyulmamasına sebep olduğundan; Bunda fitne, şer vardır ve sayısız vahim sonuçları vardır.'

İbn Baz'ın Mecmu Fetvaları" (15/19-17).

En iyisini Allah bilir.